

Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент,
Кудра І. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

СУЧАСНІ ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ АВІАЦІЇ НА ДОВКІЛЛЯ

Нині в усьому світі постала гостра проблема забруднення довкілля транспортними засобами, зокрема значного впливу на екологію завдають літаки. Навіть нескладні дослідження доводять те, що будівництво та використання аеродромів спричиняють стрімке зростання екологічної проблеми.

Авіаційні забруднення є досить різноманітними. Це зумовлено тим, що ця галузь є споживачем практично усіх різновидів натуральних ресурсів (рідких, газоподібних, твердих). До основних чинників, які негативно впливають на довкілля, відносяться:

- 1) забруднення повітря авіадвигунами;
- 2) негативний вплив авіаційного шуму;
- 3) ерозія ґрунтів на територіях, які знаходяться біля аеродрому;
- 4) забруднення водойм;
- 5) вплив на місцевість електромагнітного випромінювання [1].

Повітряний транспорт є джерелом більш ніж 2 % світового викиду CO₂ – парникового газу та інших компонентів, що здійснюють негативний вплив як на здоров'я людини, так і на глобальні зміни клімату на планеті. За деякими прогнозами, до 2050 р. авіація буде джерелом 20 % усіх шкідливих речовин, що забруднюють світ. У зв'язку з цим багато міжнародних організацій, таких як ICAO, IATA, висувають вимоги щодо підвищення екологічності цивільної авіації, мінімізації її впливу на довкілля та на здоров'я населення. На думку вчених, ця ситуація має покращуватися зменшенням викидів парникових газів, таких як CO₂ та CH₄, а також зниженням токсичності відпрацьованих газів повітряних суден. Як один із варіантів вирішення даної проблеми вченими було запропоновано розроблення та упровадження альтернативних авіаційних палив [2].

Основний напрям екологічної діяльності аеропортів Європи, в тому числі великих аеропортів України, тепер і на найближчий час – зниження авіаційного шуму. Авіаційний шум негативно впливає не тільки на населення, яке мешкає на околицях аеропорту, але, перш за все, на персонал аеропорту. Таким чином, шум є як екологічним,

так і виробничим несприятливим фактором. Наслідки цього впливу виявляються в професійних хворобах авіаторів, зниженні продуктивності їх праці, підвищенні ризику помилкових дій, необхідності виплати компенсацій за роботу в шкідливих умовах праці. Вирішення проблеми захисту населення та працівників аеропортів від небезпечного впливу актуальне для України і має бути одним з пріоритетних напрямів державної діяльності [3]. Найефективніший засіб – вдосконалення та створення низько шумових двигунів. Набуває великого значення впровадження плану будівельних заходів, установлення пересувних шумоглушників [1].

Крім шуму, авіація призводить до електромагнітного забруднення довкілля. При постійній дії електромагнітних хвиль малої інтенсивності виникають розлади нервової та серцево-судинної системи та ендокринних органів.

На сьогодні вирішальне значення мають заходи, що дозволяють скоротити зони шумового впливу та обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу (незважаючи на збільшення інтенсивності повітряного руху). Так, для зниження емісії двигунів літаків фахівці пропонують оптимізувати режим польоту літаків (на номінальному режимі роботи двигунів), що дає істотне зниження викиду азот оксидів у зоні аеропорту.

У зв'язку із запланованим збільшенням інтенсивності польотів в аеропортах України пропонується щорічний моніторинг рівнів авіаційних шумів у прилягаючих до аеропортів територій, що забезпечить контроль за шумовою ситуацією й вплив на неї з боку аеропорту, а також збереження лісосмуг (з використанням поєднання щільно та високорослих видів дерев і чагарників), а також застосування приладів та споруд (спеціальних ангарів) для ефекту поглинання шуму. Таким чином, необхідно планувати господарську діяльність авіаперевізника на засадах чинних норм в області охорони довкілля і природокористування (у т.ч. міжнародних), для чого необхідно відбирати й упроваджувати найбільш перспективні для аеропорту еколого-інвестиційні проекти розвитку, планувати екологічно спрямовану стратегію розвитку аеропорту [4].

Отже, авіація є джерелом багатьох чинників згубного впливу на природу. Для подолання екологічних проблем цивільної авіації насамперед слід розробити: методи та принципи захисту повітря від забруднення двигунами літаків; принципи та методи захисту від електромагнітних полів радіочастот аеропортів; технології збереження ґрунтів та водойм від забруднення стоками з аеропортів.

Література

1. Аеродроми та навколишнє середовище [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pogoda.rovno.ua/aerodromi-ta-navkolishnie-seredovishche>.

2. Бойченко С. В. Розрахунок та порівняльний аналіз викидів деяких відпрацьованих газів під час використання традиційних та альтернативних авіаційних палив / С. В. Бойченко // Наукоємні технології. – 2015. – № 1. – С. 57-58.

3. Сучасні шляхи зменшення негативного впливу авіаційного шуму / [Зброжек В.М.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eco.com.ua/content/suchasni-shlyahy-zmenschennya-negatyvnogo-vplyvu-aviacijnogo-shumu>

4. Латишева О. В. Визначення негативного впливу діяльності аеропортів на довкілля та розробка заходів його зниження / О. В. Латишева // Економічний аналіз. – 2014. – № 3. – С. 59-61.

УДК 342.9 (043.2)

Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент,
Романович І. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРАВОВИЙ СТАТУС БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ

Безпілотні літальні апарати (або БПЛА) вже давно використовуються як у військовій чи комерційній сферах, так і в побутовій. Таке широке розповсюдження, а також потенційна небезпека, що виникає в результаті їх використання, вимагає досить детального правового регулювання діяльності, пов'язаної зі застосування безпілотників.

Наразі правовий статус БПЛА в Україні є не досить визначеним. Для безпілотних літальних апаратів не розроблений специфічний, такий, що стосується саме них, розділ законодавства. Першим помітним кроком на шляху до встановлення правил використання дронів в Україні стала розробка та оприлюднення Державною авіаційною службою України 19 серпня 2016 року «Інформації для покупців та користувачів безпілотних літальних апаратів» [1]. Зазначені там поради носять лише рекомендаційний характер, і, за словами Державіаслужби, базуються на здоровому глузді та прагненні дотримання безпеки повітряного простору.

Однією з умов інтеграції України до Європейського Союзу було створення системи законодавчого регулювання використання